

เทศน์เช้า วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เดี๋ยวนี้โลกเจริญไกล โลกเจริญเขาใช้เทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยี เห็นไหม เวลาเราใช้มัน แต่
นิสัยเราเอาตัวเราเป็นหลัก ใช้มันเป็นประโยชน์ส่วนน้อย ถ้าเราใช้เป็นประโยชน์ส่วนใหญ่
เราใช้มันจนลืมคนนะ ลืมความเป็นมนุษย์ เราใช้เทคโนโลยีแล้วเทคโนโลยีเป็นใหญ่กว่าเรา ทุก
อย่างใหญ่กว่าเราหมด

คุณิเราต้องการแก้ว แหวน เงิน ทอง บ้างจี้เครื่องอาศัย เราอาศัยมันนะ แต่สุดท้ายมันใหญ่
กว่าเรา ใหญ่กว่าหมดเลยเพราะมนุษย์ยอมจำนนต่อมัน มนุษย์ไปยอมจำนนกับเขา ไปยอมจำนน
กับเขา เขาเหยียบย่ำเราเอง แต่ถ้ามนุษย์ไม่ยอมจำนนกับเขา เห็นไหม มนุษย์มีคุณค่ามาก นี่มนุษย์
สมบัติ มนุษย์สมบัติสุดยอดเลย แต่เราไปยอมจำนนกัน ยอมจำนนกับธาตุ ยอมจำนนกับวัตถุ
ยอมจำนนกับเทคโนโลยี

คุณิเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ตรัสรู้ธรรมขึ้นมา เห็นไหม นี่
มันธรรมเหนือโลก ธรรมเหนือโลกแต่คนไม่ถึงมันกันเอง พอเข้าไม่ถึงเอง วันพระ วันเจ้า วางไว้
เลยให้วันพระ วันพระหมายถึงว่าให้เป็นวันของเราไง วันของความเป็นมนุษย์ ถ้าเป็นวันปกติ
วันทำการ วันทำการเราต้องไปตามกระแสสังคม เราต้องไปตาม

นี่มนุษย์ก็เป็นสัตว์ประเสริฐ เป็นผู้สร้างกฎหมายขึ้นมา ประเพณีวัฒนธรรมก็เกิดขึ้นมา
จากมนุษย์ แต่ประเพณีวัฒนธรรมมันจะเข้าไปถึงธรรม ประเพณีวัฒนธรรม เห็นไหม เป็นวิธีการ
เฉยๆ นี่ประเพณีวัฒนธรรม วันพระ วันเจ้าก็เป็นประเพณีวัฒนธรรมเพื่อจะให้เห็นความสำคัญ
ของความเป็นมนุษย์ไง แต่เราก็ทวนกระแสไม่ไหวนะ มันไปกับโลกหมดเลย

โลกนี้ถ้าเราหยุดวันพระ วันโกน มันไม่เข้ากระแสสังคม เพราะอะไร? เพราะว่าลัทธิ
ต่างๆ ใครครองโลกละ? นี่สื่อครองโลกนะ ใครครองโลก? คนที่ควบคุมสื่อ ควบคุมสื่อเขา
เผยแพร่แต่ความรู้ของเขา แต่ความรู้ของธรรมละ? ความรู้ของธรรมทำไม่ได้ เห็นไหม สมัย

ปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เขาบอกว่าอย่าให้เทศน์นะเรื่องมันน้อยสั้นโดย เพราะคนจะไม่ทำงาน ให้เทศน์ทุนนิยม ทุนนิยมคือการแข่งขัน

นี่ทุนนิยมหรือสังคมนิยมไปไม่รอดทั้งคู่หรือ ไปไม่รอดทั้งคู่ เพราะสังคมนิยมเอาสังคมนิยมเป็นใหญ่ สังคมนิยมใช้ไหม? ไม่ใช่ธรรมเนียม ถ้าธรรมเนียม สภาวธรรม ความพอใจนะ นี่คู่มืออย่างทีในหลวงท่านว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” ความพอเพียงของใคร? เศรษฐีพอเพียงของเขา เขาก็อยู่ของเขา นี่ยากพอเพียงของเรา เราก็มียกอยู่พอกินของเรา ความพอเพียงไม่ใช่ว่าเอาไม้บรรทัดว่าต้องไม่ทำอะไรกันเลย

เขาถึงบอกว่า นี่ถ้าเป็นมันน้อยสั้นโดยแล้วสังคมนิยมจะไม่เจริญ มันเจริญด้วยแล้วมีความสุขด้วย นี่วันนี่วันพระ วันพระให้คุณแลเรา คุณแลเรานะ คุณแลคืออุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าเราได้คุณแลอุปัฏฐากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คุณแลหัวใจของเรา นี่มันจะเป็นมนุษย์สมกับเป็นมนุษย์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้ เห็นไหม มนุสสเดรัจฉานโน มนุสสเปโต มนุษย์เดรัจฉาน มนุษย์เปรต มนุสสเทโว มนุษย์เทวดา สิ่งที่เป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์มันเป็นมนุษย์โดยหัวใจ ถ้าโดยหัวใจ เห็นไหม สเปโตเป็นสัตว์หรือเป็นเปรตมันเป็นจากหัวใจนะ แต่เรามองกันได้แค่ร่างกาย เทคโนโลยีหรือเรื่องธาตุ มนุษย์ก็คือมนุษย์ใจ คนเหมือนกันเสมอภาค สิทธิเสมอภาค มีสิทธิของมนุษย์

ความเป็นสิทธิของมนุษย์ ใช้ สิทธิของความเป็นมนุษย์นี่คนคือคน คนที่มีจิตใจเป็นธรรมเราเมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เรามีความเห็น เรามีความคิดที่เป็นสาธารณะ แต่มนุษย์ที่เป็นเดรัจฉานโน สเปโต นี่มนุษย์เหมือนกันแล้วอ้างสิทธิ์เหมือนกัน อ้างสิทธิ์เหมือนกัน เห็นไหม คู่มือเวลาประชาธิปไตย ถ้าเสียงข้างมากเป็นเสียงของโจร โจรมันพาประเทศไปล่มจมทั้งนั้นแหละ

แต่ถ้าเสียงข้างมากเป็นธรรม แล้วสิ่งที่เป็นธรรมสิ่งนี้มันเป็นบุญกุศลนะ บุญกุศลเพราะอะไร? เพราะเวลาเกิดขึ้นมา คนที่เกิดขึ้นมานี้บุญกุศลพาเกิด ถ้าบุญกุศลพาเกิด ความคิดมันจะเป็นสิ่งที่ดีๆ เวลาเกิดขึ้นมานี้สหชาติเกิดได้ยากมาก เวลาเราเกิดขึ้นมาแล้วเราอยากพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครก็อยากพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรู้เรื่องกรรม จะรู้เรื่องอำนาจวาสนา จะสอนเรื่องตรงกับจริตเลย

แต่ครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ นี่ถ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา สาวก สาวณะ สาวกบารมีบรรลุดูธรรมขึ้นมา สิ่งที่บรรลุดูธรรมขึ้นมา นี่โลกนอก โลกใน ถ้าโลกนอกเข้าใจ โลกในล่ะ? โลกในเข้าใจ ดับโลกในหมด แต่โลกนอก โลกนอก มันเป็นเรื่องสภาวะกรรม ถ้าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสร้างอานาจวาสนามา นี่จะเห็นสภาวะแบบนี้

แล้วเห็นสภาวะแบบนี้แล้วนะ แล้วเวลาจะไปเทศน์ว่าการ ก่อนเทศน์ว่าการนี่เขาถึงหรือไม่ถึง เขาถึงไหม? ถ้าบารมีของเขาถึง เวลาเทศน์จะเทศน์เรื่องอริยสัจ ถ้าบารมีเขาไม่ถึง อนุบุพพิคา เทศน์เรื่องทาน เรื่องศีล เรื่องนรก สวรรค์ แล้วก็เรื่องเนกขัมมะ แล้วก็เรื่องเห็นโทษของสวรรค์ นี่ต้องสร้างอานาจวาสนาเพื่อให้ใจ เวลาเทศน์ว่าการ เวลาเขาเก็บได้ใจ เขารู้ เขาเปิดใจของเขา ถ้าไม่เปิดใจของเขานะ คนนี้ปิดใจมา หลับมานะ คนหลับมานะ คุณิเราจะให้อาหารเขา คนหลับเขามีประโยชน์อะไร?

นี่หัวใจเรา ทั้งๆ ที่มาบวชเป็นพระเป็นเจ้าก็เหมือนกัน นี่เราคิดเรื่องโลกมา เรื่องโลกคือความเห็นของเราละ ความเห็นของเราคือความเห็นของโลก ถ้าความเห็นของธรรม เห็นใหม่ ข้อวัตรปฏิบัติ คำว่าข้อวัตรปฏิบัติ ไปอ่านไปในบุพพสิกขา นี่อาวุโส ภัณฑะ สิทธิต่างกันอย่างไร? แล้วนี่อาจารย์วัตร ครูบาอาจารย์กับเรามันต่างกันอย่างไร? ไม่ใช่ที่เราคิดดี ทำดี ปรารถนาดี ทำดี เป็นความดี มันเป็นความดีของโลกนะ

เดี๋ยวนี้ในปัจจุบัน พระเรานี้เวลาเขานิมนต์ไปฉันที่บ้าน ไปฉันโต๊ะจีนกัน ไปนั่งห้อยเท้ากัน ไปนั่งในโต๊ะ เห็นใหม่ เขาบอกนั่นใจโลกเป็นใหญ่ แต่ถ้าเป็นธรรมทำอย่างนั้นไม่ได้ ไปทำอย่างนั้นไม่ได้หรอก เพราะอะไร? เพราะธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ภิกษุไม่ให้ประพฤติปฏิบัติแบบอย่างคฤหัสถ์ คฤหัสถ์กับภิกษุการประพฤติให้ต่างกัน

ความประพฤตินะ คนเหมือนกัน คนๆ หนึ่งเป็นคฤหัสถ์ เขาอยู่ของเขาตามธรรมชาติของเขา แต่คนๆ หนึ่งมาบวชเป็นพระแล้วจะประพฤติตนอย่างนั้นไม่ได้ มันสมณสารูป มันเสีयरูปแบบของสมณะ ความเป็นสมณะมันต้องมีธรรมวินัยครอบงำ มีธรรมวินัยควบคุมอยู่ ถ้าธรรมวินัยควบคุมอยู่ ธรรมวินัยนะ โลก เห็นใหม่ คุณิเวลาเราเข้าพรรษากัน เวลาเข้าพรรษาโลกเขาก็บอกว่าเข้าพรรษาคอดเหล่ากัน ประเพณีของพระโยมก็เอาไปใช้ แล้วประเพณีของโยมนี่พระเอามาใช้ไม่ได้ พระจะเอาประเพณีของโยมมาใช้ไม่ได้

แต่ปัจจุบันนี้เขากินอาหารกัน กินอาหารแบบฝรั่ง แล้วเราเข้าไปนะ พระเดี๋ยวนี้นี้ใน กรุงเทพฯ จะไปกันหมดแล้ว นี่แล้วคิดว่าสิ่งนี้มันเป็นนิสัยของกฤหัสถ์ มันเสียดสมณสาธูป มันเสียดความเป็นพระ มันเสียไปหมดเลย ทื่อโจรพระก็ไม่ควรไป ทื่อโจร ที่ไหนที่คนพลุกพล่าน พระเราต้องออกวิเวก เวลาบวชขึ้นมาวันนี้สัปดาห์ ๔ อกรรมกิจ ๔ นี่ให้อยู่โคนไม้เป็นวัตร ให้อธิบิณฑบาตเป็นวัตร ให้อธิยา น้ำมูตรเน่า มูตรเน่านะนี่ยา ปัจจัย ๔ เครื่องอาศัย แล้วให้ดำรงชีวิตอย่างนี้ตลอดชีวิตเถิด แต่เราไม่เอาธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราไปเอาโลกเป็นใหญ่ นี่โลกเป็นใหญ่คือสังคมเป็นใหญ่ไง พอสังคมเขาถือกัน สังคมประพฤติปฏิบัติกัน เราก็ตามสังคมกันไป สิ่งก็ตามสังคมเขาไป เห็นไหม สังคมเป็นใหญ่ แล้วสังคมเป็นใหญ่ คุณเวลาญาติชีไพรเขาอยู่ในป่านะ เห็นสัตว์มันผสมพันธุ์กัน นี่ยังมีความรู้สึก

กษัตริย์ในสมัยพุทธกาลเขาบอก เพราะว่าพี่ชายเป็นกษัตริย์ น้องชายนี้เห็นพี่ชายศรัทธาในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก เอ๊ะ ก็มนุษย์เหมือนกัน เพราะใจไม่ศรัทธาใจ แล้วเข้าไปในป่า ไปเที่ยวป่าไปเจอญาติ ถามญาติว่า

“ประพฤติพรหมจรรย์อยู่ในป่าในเขา แล้วคิดอย่างไร?”

“เห็นสัตว์มันผสมกันก็ยังมีความรู้สึกเลย มันมีความเป็นไปเลย”

นี่ไม่เชื่อใจ พอไม่เชื่อก็ไปเอาความเห็นของนักบวชไปฟ้องพี่ชาย บอกว่าพระก็เป็นอย่างนั้นแหละ นี่พี่ชายโกรธมาก เพราะอะไร? เพราะศรัทธาในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่าจะประหารชีวิต ก่อนที่ประหารชีวิตให้เป็นกษัตริย์อยู่ ๗ วัน ให้เป็นกษัตริย์ก่อน พอขึ้นเป็นกษัตริย์ นี่เพราะจะโดนประหารคิดแต่เรื่องจะเป็นจะตายนะ มันกลัวไปหมดเลย ไม่มีความสุขเลย พอไม่มีความสุขเลย พอครบ ๗ วันแล้วพี่ชายก็จะเอาไปประหารชีวิต แล้วบอกนี่พอให้ไปประหารชีวิต ถึงประหารชีวิตแล้วบอกว่า

“การเป็นกษัตริย์ ๗ วันนี่คิดอย่างไร?”

“มีแต่ความทุกข์ คิดแต่เรื่องจะตายๆ ตลอดเวลา เพราะตัวเองมันมีโทษประหาร”

นี่พี่ชายก็สอน เห็นไหม เวลาพระเรานี้ก็ถึงมรรณานุสติ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมา คิดถึงศีลธรรม มันจะไปคิดถึงเรื่องเห็นสัตว์มันผสมกัน แล้วมีความเห็นกับสัตว์นั้นไหม?

คนเรามันประพฤติปฏิบัติ นี่มันมีฉันทิฏฐิใจ ในถาษีชีพรเขาไม่ได้คิดถึงการประพฤติปฏิบัติในมรรคญาณไง ในมรรคญาณ เห็นไหม ในอริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค ถ้าคิดถึงเรื่องทุกข์ คิดถึงมรรคภัย คิดถึงต่างๆ มันจะไปคิดแต่เรื่องกามราคะไหม?

นี่ถ้าเรากำหนดขึ้นมา สิ่งที่เป็นไปได้กับสิ่งที่เป็นไปได้ พี่ชายเป็นกษัตริย์นะ แล้วศรัทธาในองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก อยู่ในพระไตรปิฎก จำชื่อไม่ได้ น้องชายเห็นว่าพี่ชายฟุ่มเฟือย ทำบุญกุศลฟุ่มเฟือยมาก นี่แล้วพระก็มนุษย์ไง มนุษย์ก็คือคนไง คลุ่หัดก็ก็เป็นคนพระก็เป็นคน แล้วทำไมต้องไปปรนเปรอขนาดนั้น? ปรนเปรอขนาดนั้นเพราะใจท่านเป็นพระ เวลาใจท่านเป็นพระนี่ท่านคิดของท่าน ท่านมีสติสัมปชัญญะของท่าน แต่ถ้าเราเป็นคลุ่หัดเห็นไหม นี่เอาโลกเป็นใหญ่ สังคมเป็นใหญ่ไม่ได้

นี่ธรรมวินัยมันต้องคู่กัน มันต้องศึกษาไง มีหุมีตาต้องศึกษานะ หุนี่เอาไว้ฟังว่าธรรมวินัยเป็นอย่างไร? ประพฤติปฏิบัติเป็นอย่างไร? ไม่ใช่เอาทิฐิมานะของตัวเองเข้ามา โลกคือทิฐิมานะ คือความเห็นของเรา ว่าเจตนาดี ทำดีๆ ทำดีมันเห็นความเห็น นี่เขาทำกันอยู่ทุกวันทำไมตาไม่มอง? ตานี่มองสิ ที่ไหนวางอย่างไร? ที่นั่นทำอย่างไร? ไม่ใช่มาถึงว่าเขาทำได้เราก็ทำได้ ทำเหมือนกัน

คนเหมือนคน คนหนึ่งเป็นคลุ่หัดนี่นะ เขาเป็นฆราวาส นี่เป็นฆราวาสเขาถือศีล ๕ ศีล ๕ เขามีคู่ครองของเขา คู่ครองของเขาถ้าไม่ผิดคู่เขาไม่ผิดศีลนะ แล้วผู้ประพฤติพรหมจรรย์มันต้องละเอียดกว่าเขา ถ้าความละเอียดกว่าเขา สิ่งที่เขากระทำมันต้องมีสติ มีสติว่าเขาทำอย่างไร? เขาวางที่ไหน? นี่อะไรก็ไม่สำคัญ อะไรก็ไม่สำคัญ เอาแต่ความคิดตนเป็นใหญ่ เอาความคิดตนเป็นใหญ่ เอาทิฐิมานะมาไง เก็บให้หมดๆ เขาวางไว้ที่ไหน? ของเขาใช้ที่ไหน? เขาทำเพื่ออะไร? เขายังไม่ถึงเวลาใช้มันก็วางไว้อย่างนั้นแหละ ถ้าถึงเวลาใช้แล้วเดี๋ยวเขาจะใช้ของเขา

นี่มันหมั่นศึกษาสิ มานี่มีหุมีตานะ ครูบาอาจารย์ท่านบอกเลย ไปวัดไปวา หุก็มี ตาก็มี หุก็หุกระตะ ตาก็ไม่ไผ่ นี่มันไม่มีจิตวิญญูณ มันไม่มีสติสัมปชัญญะ มันไม่ใคร่ครวญ มันไม่รู้ไม่รู้อะไรเลย นี่ไม่เป็นไรๆ อย่าเอาทิฐิมานะมาไว้ในวัด ทิฐิมานะนี่ขังมันไว้ในหัวใจ แล้วศึกษาศึกษาซะ ศึกษาการกระทำของคนอื่นเขา คนอื่นเขาทำอย่างไร? เขาทำเพื่อประโยชน์อะไร? ทำไมเขามีที่ไปที่ไป เขามีที่ไปที่ไปเพราะเขามีครูบาอาจารย์ เขาไปศึกษามา หลวงปู่มันบอกไว้เห็นไหม บอกว่า

“ผู้ที่มีพรหมยามากอย่าเข้ามาหาเรานะ ให้ผู้ที่อ่อนพรหมเข้ามา มันจะได้มีข้อวัตรคิดหัวมันไป”

ข้อวัตรคือการประพฤติ ข้อวัตรคือประเพณีของพระกรรมฐาน พระกรรมฐานเขาอยู่กับอย่างไรไง เรามันอยู่มาจากโลก จะเอาทิวโลกเข้ามาในวัดไม่ได้หรอก ในวัดเขานี้ครูบาอาจารย์ท่านทำอะไร? ท่านมีความประสงค์อย่างไร? เราต้องศึกษาสิ ศึกษาแล้วท่านทำอะไร? วางอย่างไร? มองเขาก่อน มองเขาทำแค่ไหน? มีขอบเขตแค่ไหน? สิทธิของเราแค่ไหน?

นี่ไม่ใช่ทำอะไรก็ได้ อะไรก็ได้ ไม่เป็นไรๆ มันหยาบเกินไป เหมือนกับเด็กๆ มันไม่มีความรู้อะไรของมันเลย แล้วมันก็เรียกร้องของมัน แล้วอวดเก่งด้วยนะ มันพูดอะไร เห็นไหม พูดว่าตีเทียนผู้ใหญ่ได้ทุกอย่าง เพราะมันไม่มีปัญญาของมัน แต่ผู้ใหญ่เขาผ่านโลกมาเยอะนะ เขาผ่านโลกมานี้อะไรควร ไม่ควร? อะไรสมควร ไม่สมควร? สิ่งนี้มันเป็นเครื่องกระทำ นี่ถ้าพระมีธรรมวินัย มีการกระทำมันจะมีจุดยืนของมัน ทำอะไรก็จะไม่ผิดไม่พลาดใจ ไอ้นี้หยาบมาก ทำอะไรตามอำเภอใจ แล้วไอ้คนที่เขาเป็นธรรม อะไรควร ไม่ควรนี่อึดอัด อึดอัดนะ

นี่วันพระ พระผู้ประเสริฐ ถ้าเราประเสริฐกว่าเขา นี่คฤหัสถ์เขายกมือไหว้ทำไม? เขาไหว้พระทำไม? เขาไหว้พระเพราะว่าพระเป็นผู้ประเสริฐ พระเป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ เตี้ยนี้พระประพฤติตามหลังคฤหัสถ์ เพราะคฤหัสถ์เขา คูสนีการก่อสร้าง ในสิ่งก่อสร้างของเขา เขาไปรวดเร็วกว่าพระ เทคโนโลยีเตี้ยนี้เจริญมาก ทุกอย่างเขาไปได้หมดเลย แล้วพระตามหลังเขา ต้อยๆ

ถ้าพระไปคิดเรื่องโลก คิดเรื่องปัจจัยเครื่องอาศัย เรื่องของโลกตามเขาไม่ทันหรอก แต่ถ้าพระคิดเรื่องธรรมและวินัย ถ้าเข้ามาถึงเรื่องศีล สมาธิ ปัญญา ศีลมันเกิดอย่างไร? ศีลคือความปกติของใจ เราปกติไหม? ถ้าเราเป็นพระนี่ศีล ๒๒๗ ทำไมหัวใจเราคิดยิ่งกว่าโลกเขา โลกเขาเขายังคิดถึงเห็นโทษเห็นภัยของชีวิต ไอ้พระเราเป็นพระหัวโล้นๆ มันเคยควบคุมใจให้ปกติได้ไหม? ถ้าศีลมันไม่มีขึ้นมา ใจมันไม่ปกติ ใจมันมีแต่ความฟุ้งซ่าน ใจมีแต่ความคิด คิดเรื่องโลก คิดยิ่งกว่าโยมเขานะ คิดยิ่งกว่าคฤหัสถ์เขามาก

คฤหัสถ์เขายังคิดตามหน้าที่ของเขา เพราะเขาประกอบอาชีพ ไอ้พระนี่มันต้องคิดหน้าที่ของพระ ต้องคิดเรื่องสมาธิ เรื่องภาวนา เรื่องการเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา มันคิดได้แต่เรื่องโลกๆ มันคิดออกไปทำไม? นี่ถ้ามันไม่ปกติของใจ แล้วสมาธิ สมาธิเป็นอย่างไร? แล้วปัญญา สุข

ตมยปัญญาเป็นอย่างไรต้องอธิบายได้ การศึกษานี้ศึกษาอย่างไร? จินตมยปัญญาเป็นอย่างไร? ภาวนามยปัญญาเป็นอย่างไร?

นี่มันหน้าที่ของพระ หน้าที่ของพระมันเป็นอย่างนี้ พระผู้ประเสริฐ ประเสริฐตรงนี้เขาถึง ยกมือไหว้ ถ้าเขายกมือไหว้ เขายกมือไหว้เราแล้ว แล้วเราไม่รู้อะไรเลยมันก็ทุกข์ที่สุดๆ นี่แหละ สมมุติสงฆ์ เห็นไหม เวลาสมมุติสงฆ์นี้ เวลาพูดถึงพระเราบวชมาแล้วนะ บวชมาแล้วลัทธิ เสมอกัน เป็นสมมุติสงฆ์ด้วยกัน เกิดจากอุปัทวเหตุ เกิดจากสงฆ์ยกเข้าหมู่ ยกเข้าหมู่แล้วศีลเสมอกัน เวลาลงอุโบสถมันถึงไม่เป็นโมฆิยะ มันไม่เป็นโมฆะ การกระทำของสงฆ์มันไม่เป็นอาบัติ ร่วมกัน

สิ่งที่เป็นอาบัติ เห็นไหม อาบัติตัวเดียวกันปลงอาบัติไม่ตก อาบัตินี้ ถ้าไปทำอาบัติ ร่วมกันปิดไม่ได้ ต้องอาบัติไม่ไข่ทำตัวเดียวกัน อาบัติต่างคนแต่ละตัวมันถึงปลงตก ปลงอาบัติ ตกนะ ปลงอาบัติตกคือปลงอาบัติแล้วกรรมมันไม่สืบต่อ แล้วมันไม่เป็นนิเวศธรรม ถ้าเกิดเป็น อาบัติ เป็นโทษ เวลามันเป็นนิเวศไปนั่งสมาธินะหลอกตัวเอง ทำไม่ได้หรือ สมาธิเกิดได้ยาก นี่สมาธิเกิดขึ้นมาได้อย่างไร? แล้วสุดท้ายปัญญามันเป็นอย่างไร? จินตมยปัญญาเป็นอย่างไร? ภาวนามยปัญญาเป็นอย่างไร?

นี่ถ้าความประเสริฐอย่างนี้ ผู้ประเสริฐเขาถึงยกมือไหว้ด้วยคุณธรรม เขายกมือไหว้เรา ด้วยคุณธรรมนะ มีคุณธรรมในหัวใจ มีความองอาจกล้าหาญ มีความรื่นเริงในหัวใจ มีวิหาร ธรรม มีความสุขของเราะ นี่พระผู้ประเสริฐเป็นอย่างไร ถ้าประเสริฐ ประเสริฐในหัวใจ แล้วเขาก็จะมีความชุ่มเย็นในหัวใจนะ พระก็ชุ่มเย็นในหัวใจ

คฤหัสถ์ เห็นไหม บริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นเจ้าของศาสนา องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับบริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา เขาก็ชื่นใจ เพราะอะไร? เพราะมีผู้ชื่นใจ มีนักรบ กาลเวลาของเขาน้อย เขาต้องทำมาหากิน เขาก็ให้พระประพฤติ ปฏิบัติ เพื่อให้รู้จริงแล้วชื่นใจเขา แล้วเขาทำบุญกุศลขึ้นมาเพื่อหัวใจของเขาได้พัฒนาขึ้นมา แล้วเขาจะได้มีพระในหัวใจของเขาด้วย

วันพระผู้ประเสริฐนะ ประเสริฐต้องประเสริฐอย่างนี้ พระให้สมกับเป็นพระ อย่าเอาโลก เป็นใหญ่ อย่าตามโลกไป อย่าเอาเรื่องโลกมาคิด เทคโนโลยีต่างๆ เราใช้มัน นี่ต้องเป็นอย่างนั้นๆ ไร้สาระ ไร้สาระมาก เทคโนโลยีก็เป็นอย่างนั้นแหละ แต่หัวใจเรามันเหนือโลก มันใช้มัน เรื่อง

เทคโนโลยีก็ไว้นั้นแหละ แล้วเทคโนโลยีมันเปลี่ยนทุกวันนะ นี่เร็วมาก ความคิดเรื่องธุรกิจ การค้าเขาเร็วมาก เรานี้ล้าหลัง ความคิดเราล้าหลังไม่ทันโลกเขาหรอก

แล้วถ้าไปศึกษา ศึกษาที่เป็นมนุษย์หัวโล้นๆ มนุษย์หัวโล้นๆ คือไปศึกษาแข่งเขา เห็นไหม ในกฎหมายแต่ตำรับตำราเรื่องเทคโนโลยี แต่กฎหมายไม่มีหนังสือธรรมะเลย ไม่มีประวัติครูบา อาจารย์เลย ไม่มีธรรมที่เราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเลยนะ เราเป็นอะไร? หน้าที่ของเราเป็นอะไร?

เราเป็นนักรบนะ รบกับกิเลส ไม่ใช่เราเป็นนักรบที่จะไปแบกโลก นั้นมันเรื่องโลกๆ ไม่ต้องไปแบกมันหรอก เอาชีวิตเราให้รอด ให้เราเป็นพระจริงๆ ให้เป็นสมกับเป็นพระ ให้เขาสนใจของเขาว่าเขากราบไหว้แล้วให้เขาได้บุญกุศลของเขากลับบ้านเขาไป เอวัง